

La Veu de la Comarca

Setmanari Regionalista de Tortosa

ANY III

PUGNA PRO PATRIA

NUM. 131

LA CATALUNYA QUE VOLEM.—Lliure, ni dominada, ni dominadora y respectada de les regions germanas.—Estimada per son valer al exterior y temuda per sa orsa. Acullit com a propi al foraster que a trevallar hi vinga. Manar y a cobrar, a fer lleys y a judicar, cada hu a casa seva, que prou hi té que fer pera entredrehi. Els empleats de la terra y pocs, actius y intel·ligents.—Ennoblida, altra vegada en llibres de tot saber, la que fou llengua de Sants y de Reys.—Las universitats y escolars tornadas a son esser: obradors d'avenços de la ciencia y planter de filosofes y juristas. A fora la ensopida rutina.—Intimament unida a la vella Catalunya, gloriosa en sa historia y tradicional en sas lleys y costums, una Catalunya nova, de vida expansiva y en constant progrés, seriament religiosa y ilustradament tolerant.—Repobladas las montanyas per grans boscos, trescant pels singles els corredors enginyers moderns, trayent del terror y de las m nas els fruits y minerals: Las aguas de sos rius saltant de resclosa en resclosa movent enginyers del treball.—Conservats com reliquias els monuments enrunats o antichs y alsarne d' un art fill llegendari del antich criat en els avenços actuals. Voltar les vellas poblacions historicas de populosas y amplias ciutats modernas.—Ports oberts als productes de tots llochs; asseguyats ab tractes d' una nació seria; veure al potentat ab afany de ser estimat y útil a la Patria y al obrer intervindre en lo govern donantli lo que cristianament y per dect li pertoca.—Volem deixar a nostres fills aquesta Catalunya gran avuy, com ho fou pera son temps la de nostres passats.—Pear, ob tenirho tenim lo precís: Forsa, riquesa y intel·ligencia. Reprimim el vici del egoisme y exaltèim la virtud que a cap ens manca: L' amor a la Patria.—LLUIS DOMENECH Y MUNARRE

PREUS DE SUSCRIPCIO

Tortosa al mes. 0'50
Fora semestre. 3'00

DIRECCIÓ Y REDACCIÓ

Carrer del Parque, N.º 8.

Tortosa 8 Juliol de 1905.

La Redacció no fa seus los conceptes ni continguts dels articles firmats o copiats.

SANTORAL

Diuenge 9, IV. La traslació 2.ª de Sta. Eularia vg. y mr., Sts. Zenon y companys mrs. y Sta. Anatolia vg. y mr.,—Dilluns 10, St. Cristófol mr., y els set germans mr. y Sta. Amalia vg.—Dimars 11, Sts. Pius I papa y mr., St. Januari y St. Abundi prebere.—Dimecres 12, St. Joan Gualbert abat y Sts. Félix y Nabor mrs.—Dijous 13, St. Anaclet papa y mr., y Sta. Mirope mr.—Divendres 14, St. Bonaventura cardenal y St. Optacià bisbes.—Dissapte 15, St. Enric emperador y St. Camilo de Lelis fr.

ALS CATALANS

Els darrers aconteixements politics acaban de demostrar a Catalunya, com a totes las regions espanyolas que volen viure, progressar y engrandirse, la ineptitud del Estat espanyol, organísat com está avuy, pera conduhir las pels camins del avens y de la prosperitat y defensarlas en las lluytas constants en que s' desenrotlla la vida economica dels pobles.

En un país com Espanya ahont tot és per fer y en el que convindrian iniciatives poderosas y energias ben empleadas pera escursar la distancia que ns separa d'altres països ab els que estèm en constant contacte y en lluyta perillosa a voltas, s'acaba de perdre un any en dificultats d'ordre polític provocadas d'una manera incomprendible dintre la vida constitucional moderna. Com si rés hi hagués pera fer, han passat mesos y mesos fent veure que preparavan projectes y que tenían propòsits. Governals que constava que no podían realisarlos per no comptar ab majoria a las Corts, retrassant per purs bisantinismes y per miserias personals las funcions del Parlament sense'l qual els uns y els altres sabian que no era possible escometre cap obra trascendental, fos el que fos el sentit en que tinguéis d'inspirarse.

No és que la Lliga Regionalista tingui una confiança absoluta en el Parlament, tal com está constituhit; però es que en el sistema actual la seva falta és obstacle constantment aliat per la satisfacció de las necessitats pel país més urgentment sentidas, sense que, en cambi, deturi la mala obra de la invasió decidida de tots els organismes per la burocracia centralista més inepta y corruptora.

Durant aquet llarc temps perdit mantenint governs que sabian que no podían viure ni servir pera rés més que pera no deixar viure als altres, tota l'ansia de reformas del país ha tingut d'estar pendent del fals parlamentarisme espanyol. Els agricultors no han pogut veure aprovar las lleys de sindicats agricols,

ni la de l'aplicació del desahuci a l'arrendament a parts, ni tantas altrás ardentament demanadas pels congressos y corporacions, o deixadas entreveure pels governants; no han pogut imposarse contra la ley d'Alcohols, ni han pogut veure prorrogat el tractat ab Suissa, devent passar per una autorisació aprovada a corre cuyta, en la agonia de la darrera crisis y que representa un perill terrible pera tota la producció.

Els elemens industrials han viscut en l'intermitent dels projectes de revisió aranzelaria, sense cap seguretat pera'l desenrotll de las sevas industrias, quedant encara sense saber a qué atendres respecte d'aquella, formulada y no aprovada, y ab el temor de que novament s'intenti, ab criteri diametralment oposat. Ha quedat abandonada la promesa de reformar l'administració local y no solzament s'ha donat de donar satisfacció a las més moderadas tendencias regionalistas sino que sisquera s'han corrregit els defectes d'organísació y funcionament dels municipis. Ha seguit el desgavell en tots els rams de l'enseyança, perpetuantss'l régim d'ignorancia y de falsa instrucción quan per tot arreu se veu que salzament la cultura fa grans y poderosos als pobles. Ni sisquera s'ha complert pels governs la funció més rudimentaria que tenen a son càrrec; vetillar per l'ordre social. Barcelona segueix, després dels atentats anarquistas, sense organísació policíaca, sense garantia del present, ni prevenció pera l'esdevenir, a mercé de qualsevol que vulgui seguir destruhint son progrés y amenant sa seguretat.

Rés de lo que la opinió pacientment demana, y a que fins alguns politics s'havían cregut obligats s'ha pogut fer; perquè, en l'artifici del sistema actual, cap obra bona pot intentar sense el concurs de las Corts. En cambi, l'obra d'embrutiment social, d'empobriment economic, d'absorció de tota la vida administrativa per una burocracia sense ideals, ha pogut anar endevant fora del Parlament. No s'ha pogut derogar ni reformar la ley d'Alcohols, per estar tancadas las Corts; pero en cambi s'ha pogut modificar una ley d'educació social com la del descans del diuenge pera satisfacer gustos pervertits y interessos de poderosos. No s'ha pogut, sense una ley, donar estabilitat al régim productor; però s'ha pogut ab constants disposicions d'ordre administratiu, cohibir, com sempre, todas las iniciatives que poguessin aumentar la riquesa general. No s'ha pogut satisfer, per falta del Parlament, l'ansia de vida lliure de las regions y dels municipis, pero en cambi, ab Reals Ordres y Reals Decrets s'ha pogut estrényer el dogal que l'escanyia, privantels del dret d'eligir els funcionaris que han de servirlos; imposantelshi desde Madrid, forasters—que, si no'ls aborreixen, als menys han de

desconéixels—pera ls càrrecs de confiança, com secretaris, notaris y metges, y s'ha pogut perseguir al catalanisme ab procediments completament oposats al esperit de las lleyes modernas.

Aques és l'estat d'Espanya, al esdevenir la darrera crisis.

Ens trobém ab un Estat que no té orientació ni ideals: un Estat representat per politics incapassos de mourel; atents sols a sos bisantinismes, a sas aspiracions personals, a sas lluytas mesquinas. Y ens trobém ab una regió forta, progresiva, ab ideals, ab necessitats d'ordre industrial, comercial y de cultura, que viu subjecta a n' aquell Estat. Ens trobém davant d'organismes atrassats, de modalitats diferentes, fins de mentalitat oposada, y no podém viure. Ara més que may s'imposa, doncs, l'afirmació clara, enérgica, persistent, de las ideas y aspiracions de la Lliga Regionalista. Si Catalunya gosés a autonomia, poca importancia tindrían, pera la vida intelectual, social y economica del nostre poble, las lluytas dels politics y sas endarreridas ideas. Pero ab la confusió d'organismes y ab la dependencia actual repercuteixen aquí d'una manera terrible y ruïnosa. La vida moderna que vol viure Catalunya és impossible d'assolir dintre del régim actual ni aquet pot modificar, a favor de aquella.

No queda més que un camí: crear organismes autónoms; administrarnos, y per consigüent, governarnos nosaltres mateixos. Així, cuidant aquests de lo que interessa a nosaltres y no interessa a la política de Madrid, clourian pera sempre l'epoca dels viatges y las comissions als centres burocráticos demanant per favor lo que se'ns deu per justicia.

Acaba de resolndres, la darrera crisis, donant el poder a homes sense ideals y sense programas, que per tota garantia ofereixen historias massa eloqüents. Barallats fins ahir, tats juntats, se preparan pera tornar a barallarse demà. Si projectes tinguessin, haurian de quedar també arreconats, com els del governs darrers. Com d'aquets no'n consigüerés, ni pera ls interessos generals ni pera ls parcials de determinats importan-tíssims elements. Catalunya no'n pot esperar rés; però aixecant la vista enlayre, fixa la mirada en l'ideal; te de lluitar ab més forsa que may pera arre-bassar de una organísació inepta ls medis de poder governarse per sí mateixa, fent progressar sas idustrias, millorant sos confreus, extenent sa cultura, facilitat sa vida social, acostantse, en fi, als pobles de la civilisada Europa, de que l'Estat actual incessantment s'allunya.

Barcelona 24 de Juny de 1905.

Per la Lliga Regionalista:

EL PRESIDENT,
ALBERT RUSINOL.

EL SECRETARI,
PERE RAHOLA.

DE RE AGRICOLA

Per tractarse del cultiu d' una planta que podria convenir sa explotació en gran part dels terrenes de nostra Comarca reproduim lo egunt treball publicant en "La Costa de Llevant," quina lectura recomanem als agricultors y propietaris del delta.

LO VIMEC

Se coneixen més de 30 especies d' aquesta planta y gran número de varietat; més la que nosaltres volém estudiar y pèndrer breus notes pera presentar a nostres llegidors, es la vimaguera vermella ó groma (*Salix biminalis*), que s' dona en nostres terrers frescals.

Es una planta d' excelents condicions y no obstant entre nosaltres no crida gaire l'atenció.

més, puig en nostres viatges per Catalunya hem vist molt terrers abandonats per humits, fondos ó malt emplantats, que foran molt a propòsit pera son conreu, y no més son bardisas ó erms que res ó poca cosa utilisan, ni donan.

Es un vegetal dioic dels mes útils per las molts aplicacions que s' fan de sos llucs, per l' economia de llur conreu y perque s' dona en terras que no s' hi pot fèr cap altra planta, ni utilisar per gran cosa més.

Se plantan a parpal d' estaca a una distancia de 20 pams l' un de l' altre, y en l' espay de tres anys no més requereixen netadat y la poda dels llucs que treguin, deixant los que s' vulguin, pera facilitar més endevant sa poda. Als tres anys comensan a donar ja rendiment, poguentne viure de 40 a 80 en bonas condicions de producció.

Son rendiment a Fransa es de 500 pesetas, aproximadament, per hectàrea, y aquí entre nosaltres se pagan terme y mitj, a 8 pessetas lo quintá en vert, y més si son secs. Un terreno frescal arenós de cabuda una mojada de terra pot arribar a produhir 150 pessetas ó més plantat de vimagueras.

Las llicorellas frescals també son terras que s' hi donan bé; sortintne uns vimecs molt bent postos y bonics de vista.

Ara bé, los beneficis de las vimagueras no son sols los que s' treuen de la venda dels vimecs, sino també los d' impedir inundacions tan temibles en los terrenos baixos y concas de rius, lo de sanejar terrers pantanosos y servir de barana en canals ó recs; evitant pèndrer mal a grans y maynada per caygudas desmemoriadas.

Dels vimecs fan los distellers todas sas obras de variats usos y de gran utilitat, ja sols ó aparellats ab canya, sarga-jocs ó altrás plantas empleadas en sa construcció. Las fullas de la vimaguera se las menja lo bestiar, y l' aygua de l' es-

Quant Deu vol ab tot vent plou. Mai podiam creurens que a Romano nes tinguessem que agrahir el que l' historic ferrocarril de San Carlos se fés, ja que tal cosa se n dedueix de la següent noticia que del «Correo Ibérico» copiem:

«Telegrafian a un diario de Barcelona:

El conde de Romanones ha adquirido la demarcación minera denominada «Pepita», que está situada en las proximidades de la cuenca carbonífera de Utrilla.

Dicha demarcación consta de 2.000 hectáreas de terreno, próximamente.

Se asegura que el ministro de Agricultura se propone interesarse en la subasta del ferrocarril minero de Utrilla que llegará hasta Tortosa o San Carlos de la Rápita.

Deu ho vulga.

El Dr. Mossen Font y Sagué está imprimint les notabilíssimas llistons de Geologia que ha dotat en el Centre Excursionista de Catalunya, y que formarán una completa e interessant *Geología Catalana*, enriquida ab centenars de gravats, representant fenomens naturals, perfils geològics, mapas, etc. La obra se donará tota plegada, bona y enquadrada, pero els que se suscriugin avans de posarse a la venda, la obtindrán per 7'50 pessetas, preu molt inferior al que tindrà després.

Varis periòdics publiquen la llista civil de la casa de don Eugeni Montero Rios, que no dexa d'esser curiosa y sobre tot *profitosa* pera la familia:

Pessètes.

Montero Rios, Ministre ab cotxe.	37.500
García Prieto (el seu gendre), Ministre ab cotxe.	37.500
President del Tribunal Suprem (altre gendre), ab cotxe	37.000
Montero Rios (fill del president), jutje municipal del districte de Bonavista.	15.000
Montero Rios (altre fill del president), empleat en el Ministeri de Estat.	6.000
Vincenti (altre gendre del president), Alcalde de Madrid ab cotxe.	27.500
Total.	150.600

Libertad den Marcel Riu

Per últim ha estat posat en llibertat baix fiança el nostre company de causa don Marcel Riu, redactor del setmanari *La Trilla*.

No cal dir que doném la nova ab veritable satisfacció, tot desitjant que s' resolgui áviat a favor del senyor Riu l' enutjó assumpto en que s' troba embolicat.

Bastants industrials y comerciants, gent del poble y classe mitja, vista l' indefensió ab que s' troban davant dels tribunals, jutjats, oficinas publicas del Estat, provincia y municipis, empresas arrendatarias de cédulas, tabac, timbre y explosius, companyias de ferrocarrils, gas y electricitat, han acordat constituirse en «Junta de Defensa de sos interesos», havent senyalat de cop son domicili en el carrer del Hospital, 87, ahont podran dirigirse las personas que necessitin que s' els defensi o vulguin exigir responsabilitat a algun empleat pera proporcionalshi medis legals de defensa y positiu apoyo.

Sembra que en els plans del ministre de la Guerra don Valeriano Weyler, entren, entre altres reformes, la instrucció militar obligatoria,

com a preparació del servey militar obligatori, tornant a ses cases els que s' redimixin ab diners, perodesprés d' haver aprés l' instrucció y no concedintse cap redempció als que que no sapiguen llegir ni escriurer.

Lo centralisme está onpenyat en trevallar de fort y de ferm, pera que lscatalans que permandra y per conveniencia no s' prenan la molestia de voler saber lo que defensem los catalanistes y es llimitan a dirnos *cuatre boijos* ó mals espanyols, se convencin de que no som boijos, sino per al contrari, que cridem y trevallem, perque volem lo que s' nostre y de dret ens pertoca.

Ahi ens prohibian el que se ensenyés a catalunya la doctrina en catalá, les escripturas de compra ó venda y ultimes voluntats han de ferse en la oficial, tots los actes d'ultima voluntat han de fé cap a Madrid, de Madrid han de venir els nombraments de notaris mitjensan oposicions fetas exclusivament a Madrid, de Madrid han de surti per igual els mestres d' escola, els comptadors y secretaris dels Ajuntaments, de Madrid venen nombrats els Alcaldes de les poblacions mes importants, de Madrid han de ser nombrats també los metjes titulars y de beneficencia municipals pagats per los Ajuntaments y ara sembla que hi ha el proposit de que ls arquitectes municipals també sigan nombrats y enviats de Madrid. Y qualsevol dia fins las criadas tindran que se previ informe y mitjensan l' aprobació de la Junta Suprema de *fragaderas* de Madrid.

Avant, avant per aqueix cami hasta les pedres hi veuran clá sabem teni ulls.

Per eixos procediments volen fer la *regeneración* y afermá la *unidad nacional*?

Ham de confessà que no ho volem veure.

L' abundancia de fruita aqueix any en la nostra horta es extraordinaria, venense a preus molts baixos y aixó fá que molta se perdi abandonada al peu dels arbres.

Sembra estrany que no s' hagi pensat en instalar una fabrica de conservas ab tot y els bons resultats que obtingué la que hi havia y que va permetre es fés una bona fortuna son propietari

El P. Manel B. Hermida, superior de las Casas Salesianas de la Inspectoria Tarragonina y l' arquitecte don Salvador Oller y Padrol han presentat al senyor cardenal-bisbe de Barcelona ls plans-projecte del Santuari-Hostal de la Sagrada Familia que s' tracta de construir al cim del Montseny, al Pla del Espinal, sota de las Agudas, a la entrada de la vall de Santa Fé venint de Sant Marsal.

El doctor Casañas aprobá la obra que perpetuará la memoria de Dom Bosco y facilitaré confortable allotjament als excursionistas per la hermosa montanya catalana.

Los joves qu' han de concentrarse en lo mes de mars de 1906, que son las quatre quintas parts del reemplaç de 1904, podran redimirse en metálic fins al darrer de setembre prop-venint, en qual fetxa caduca l' plasso senyalat pera aquesta operació Los del any que som de 1905, que serán cridats a filas a primers de 1907, haurán de redimirse durant los mesos d' agost y setembre de 1906.

Sobre ilicitut de la cassa ab artimanayas s' ha dictat la següent important sentencia, que interessa als propietaris y cassadors:

«La ley de caza, y muy especialmente su art. 20, prohibe cazar en todo tiempo con hurones, lazos, perchas, redes, liga y cualesquiera otros artificios que puedan contribuir a destruir la caza.

No puede, pues, argüirse, para justificar la infracción de este precepto, que tal género de caza se practica en una finca que no tiene dueño conocido; porque la ley prohibe el uso de las malas artes en absoluto, es decir, sea cual fuera el terreno donde se empleen. El hecho de que se trata cae de plano dentro del artículo 48 de la vigente ley, cuya sanción penal debe aplicarse. (18 de noviembre de 1904: *Gaceta* del 24 y 27 de abril de 1905.)»

Flos de Marta.—Lo volum 38 de la acreditada «Biblioteca popular», que ab tant d' éxit ve editant la coneguda casa «L' Avens», porta el títol «Flos de Maria», que son un hermosíssim ramell de poesias del may prou plorat Mossen Cinto Verdager. Com los demés volums se ven ai preu de dos rals.

El senyor Administradó de la estació telegráfica, ens dona la bona nova, de que d' avuy en avant se admetrá en metálic l' import dels telegramas, ab lo que se evitarán mil incomoditats y dificultats al public, al igual qu' el que en l' Administració de Correus també se despatxin sellos.

Aqueixas dugas milloras que n altres països ecsisteixen desde el primé dia per ser lo mes rahnable y practic, aqui a *Espanya* han hagut de passá mitj sigle per possarse en práctica.

En la primera plana copiem lo manifest que la «Lliga Regionalista» de Barcelona ha publicat dirigit al poble catalá, ab motiu dels darrers aconteixements polítics y com á protesta de las continuas disposiciones dels poders centrals contra Catalunya y las persecucions seguidas contra l' catalanisme.

Com veuran en éll també y ab molt acert es fá menció de las xorcas tascas del Parlament espanyol, ahont durant las Corts molt properas á essei dissoltas, no han fet res d' utilitat pera l' país.

Els Jermans de les Escoles Cristianes establerts a Benicarló han tingut la galanteria de convidarnos a la solemne repartició de premis que ha de teni lloc lo dia 12 del que som, segons un variat y escullit programa en el que van barrejades les composicions en prosa y vers y musicals axis com las de declamació y cant, figuranhi pessas y cants catalans, valencians, francesos y castellans, lo que es bonica prova del estens camp que abraça la instrucció donada per dits Jermans.

Agrahim l' atenció, desitjem y es perem tindran un bon eesit.

L' any 1903 la Asociació «Estudios Universitaris Catalans» varen oferir al ministre la instalació gratuita en la Universitat de Barcelona de les cátedras de Literatura, de Dret y de Historia de Catalunya y després de passats dos anys pensansi s' ha resolt que no pot sé perque la única llengua nacional es la Castellana y

per lo tan ha de se la llengua universitaria.

Si en castellá haguesen tingut de ensenyarnos y apendre lo poc que sabem y lo molt que ns falta adpendre ben aviats estariam.

La esmentada Asociació ha contestat ja al ministre en atenta exposició quina acaba dient.

«Mes no ha de passar sense l'enérgica reprovació que s' mereix aquell parer del Consell d' Instrucció Pública que nega l' caràcter de llengua nacional a la catalana, al idioma que S. M. el Rey, en el seu darrer viatge a Catalunya, prometé solemnement apendre pera parlar ab nosaltres quan tornés a visitarnos; no es possible deixar de constatar la absoluta ignorancia de la realitat que revela en els consellers autors del esmentat parer l' afirmació de no existir en Europa Universitats en las que s' dongui ensenyansa en diferents idiomas, quan en la mateixa de Barcelona una societat particular hi dona, per cert ab molt llument, cursos en llengua francesa; no s' deu deixar de calificar d' injusta l' acusació de sediciosa que s' llnsa, ben fora de lloc y ab forsa apassionament, contra una colectivit respectabile; ni pot menys de estimarse ridicola la declaració de que ls catalans tinguin el dever de parlar altra llengua que la propia.

Els «Estudios Universitaris Catalans» tenen per fi, Excm. Sr., l'enlairament de la cultura del poble catalá, suplint l' acció de l' Estat que, després d'atribuirse l' monopoli de l' enseyansa universitaria, la deixa desatesa; la constitució dels mateixos es deguda a un acort dels estudiants d'aquesta terra, que d'aquesta manera volgueren esmenar las deficiencias dels plans oficials d'enseñansa; y a llur sosteniment proveeix tot Catalunya, que proporciona ls recursos necessaris pera dotar las cátedras obertas, en proporcionar de més abundosos pera obrirne d'altras que las sevas necessitats reclaman d'una manera imperiosa y fins ne donará prous pera aixecar el casal de l'Universitat Catalana, en el que hi tindrán hostatge totes las ensenyansas útils a la Patria, sia quina vulla la llengua en que s' douguin.

Estudios Universitaris Catalans

La Junta d' aquesta entitat ha nomenat ja l' delegat que ha de formar part de la comissió encarregada d' organitzar l' ensenyansa agricola ambulante.

Adit important servey, que ha de ser de tanta trascendencia pera l' agricultura catalana, se destinarán aquest any 5.000 pessetas, que pagaran per meitat els Estudios y la Diputació de Barcelona.

Se compta ab un brillantissim quadro de professors que anirán als pobles a ensenyar prácticament als pagesos els avensos de que son susceptibles l' agricultura y industrias derivadas.

Llegim que molts estudiants de l' Universitat y demés Centres d' Ensenyansa, mercé a la iniciativa presa per la «Federació Escolar Catalana», no deixarán de contestar la comunicació que l' Govern ha dirigit als «Estudios Universitaris Catalans» en l' extrém relatiu a que totes las bullangas escolars tenen caràcter catalanista.

Trobém acertadissima l' actitut dels essudians, perque, a més de vetllar per la seva dignitat, saben defensar a Catalunya de las ofensas que tot sovint li envia l' poder central.

IL·LUSTRACIO CATALANA

Pegala una edició monumental
Il·lustrada per Xiró
del poema de Mossen Verdaguier
"L'ATLANTIDA"

Surt cada diumenge—Un any Ptes. 30—Mitx any Ptes. 15'50—Tres mesos Ptes. 8—Mallorca, 287—BARCELONA

LA PRÉSERVATRICE

La més antiga de les companyies franceses contra 'ls accidents Autoritzada per R. O. de 15 de Abril 1901, de conformitat ab lley de 30 de Janer de 1900, referent als accidents del treball.

DOMICILI SOCIAL
En son hotel, 18, Rue de Londres, PARIS
CAPITAL SOCIAL
CINC MILLONS DE FRANCS
Seguros individuals, colectius, de carros coixes, caballeries y accidents de tercer a primes reduïdes.
Agent general en Tortosa—Vinaroz, y sas respectives comarcas:

JOAN ESTEVE

Gran fàbrica de terrisseria y objectes refractaris

de
D. JOSEPH CERVERA

DESPATX Y FABRICA: Arrabal de Caputxins (Tortosa),

S'encarrega la casa de tota classe de treballs y objectes refractaris tals com maons, torxos, tobots, forns y gresols pera fàbriques de gas, de sulfur carbó, de blanc de zine, refinació de sofres y demés industries.

També s' dedica a la construcció de forns y gresols pera la fundició de metalls com fogons pera gastar carbó de cok pera fer bugada, planxar y cuinar

La renombrada sastreria LA TIJERA DE ORO

propie de D. Fernando Colomé ha rebut gran quantitat de generos de alta novetat que podrá donar a preus molt barats pera convencers no hi ha com visitá son establiment.—Pont Pedra, núm. 1 y San Roc núm. 2.

Moreso

GRAN BOTIGA DE CALSAT

DE TOTES CLASSES

Sabates y botines d' hivern

Confecció esmerada pera 'ls que tenen los peus delicats.

Casa fundada 1ª any 1866.

PREUS FICSSOS VENTES AL CONTAT.

Plassá de la Seu y Arc del Rumeu
TORTOSA

Joseph M. Cartes Mur

Metje-cirurgia homeopata del Hospital Homeopata de Barcelona.

Plassá de la Constitució 7-1.º—(cantonada de la ravesia del Angel) **TORTOSA.**

Horas d' arribada y surtida de 'lrens Coches correus, Ordinaris y Recadés d' aqui Tortosa.

		Arriba	Surt	Clase
Mati				
712	De Barcelona a Valencia correu.	14 50	24 11	1.º 2.º 3.º
721	De Valencia a Barcelona correu.	2 10	2 27	1.º 2.º 3.º
1737	De Benicarló a Tarragona recadé.	6 56	6 56	2.º 3.º
736	De Tarragona a Valencia.	10 59	11 39	2.º 3.º
Tarde				
702	De Barcelona a Valencia exprés.	1 16	1 21	1.º 2.º
711	De Valencia a Barcelona exprés.	4 00	4 05	1.º 2.º
1713	De Castelló a Tarragona (Mort a Tortosa) recadé.	6 40	6 00	2.º 3.º
1712	De Tarragona a Benicarló recadé.	8 37	9 02	2.º 3.º

Coches y Ordinaris

	Arriba	Surt
Hostal del Pont. —De la Cenja diari.	8h tarde	2h. trts
• Arnes dillums dimecres divendres.	8h. mt	3h. tart
• Aulara diari.	8h. mt	2h. tart
• Gandesa correu diari.	4h. mt	4h. tart
Hostal del Sol. —De la Cenja diari.	8h. mt	2h. tart
• Gandesa diari.	6h. mt	2h. tart
• Fresneds dillum y dijous.	8h. mt	3h. tart
• Vall de robles.	8h. mt	3h. tart
• Santa Barbara diari.	8h. mt	2h. tart
• Corbera dillums y dijous.	4h. mt	6h. tart
Hostal del Paradó. —Morella dillums y dijous.	3h. tart	6h. tart
• Godall diari.	8h. ta.	3h. tart
• Aldover.	8h. mt	2h. tart
Hostal de la Lluna. —De Xerta diari.	8h. mt	3h. tart
• Galera.	8h. mt	2h. tart
• Mas de Barberans diari.	8h. mt.	2h. tart
Hostal de la Granola. —Perelló dillums y divendres.	6h. ta.	1oh. m.
Hostal d' Abril. —Tivenys diari (dos ordinaris).	1oh. m.	2h. tart
• Prat de Compte dijous.	4h. ta.	1oh. ma.

Tots los dies encarrecs pera Barcelona ab los trens expressos
—Andreu Canyellas y J. quatre cantons casa Calduc (couré)

L' Administració de la Veu de la Comarca facilitarà Catecismes de la Doctrina Cristiana compostos per lo P. FR Pere Vives (traduits de la llengua castellana a la catalana pera major profit de las ánimes del Bisbat de Tortosa 1ª any 1817 per ordre del Illustrissim Senyor Bisbe D. Manuel Ros de Medranç) al preu de 2 pessetas lo cent el text y 5 pessetas ab la explicació.

Igualment se facilitarán noticies de tot quant s'ha publicat y vá publicantse en llengua catalana en particular las obras de quinas se'n ha ocupat la Veu en sas columnas.

DISPONIBLE

BANYS Y AIGUAS FERRUGINOSAS DE ESPLUGA DE FRANCOLI

a 10 minuts de Poblet; estació de F. C. de Lleida a Reus y Tarragona.

Balneario de 1.º ordre a carrec dels propietaris nous. Se vey de fonda inmillorable. Nombrosos xalets y habitacions amobladas y ab cuyna, pera familias: Quatre trens diaris. Iglesia, Telefon, Servey de carruatges de 'n Palau y Garés

Aquestas aigües ferruginosas no tenen rival pera regularisar las épocas menstruales y pera curar l'anemia, neurastenia, cloresis, escrofulas, linfoatisme, dispepsias atónicas, histerisme, convalescencias etcétera

Pera logar xalets y demanar informes: a Barcelona Plassá Catalunya 4, 1.º 1.º y a l' Espluga Srs. Civit germans Administradors del balneari.

DISPONIBLE